



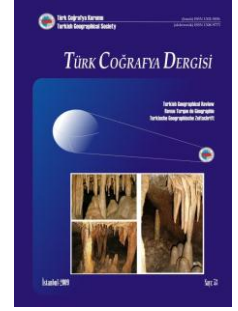
Türk Coğrafya Dergisi

<http://www.tck.org.tr>

Sayı 53: 103-108, İstanbul

Basılı ISSN 1302-5856

Elektronik ISSN 1308-9773



İç - Batı Anadolu Coğrafya Öğretmenleri Arazi Çalışması

(18-31.7.2009)

Kemal AKALIN

Merhabalar...

Uzun süredir istenen ve planlanan arazi çalışması nihayet başlıyor. Türk Coğrafya Kurumu Coğrafya Öğretmenleri Arazi Çalışması-2009. Çalışma sonunda, izlenimlerim, öğrendiklerim ve etkinlikle ilgili olayları sizlerle paylaşmak istiyorum.

Geliş/Received : 06.08.2009

Beşiktaş Anadolu Lisesi
Coğrafya Öğretmeni

Türkiye'nin dört bir yanından, İstanbul, Osmaniye, Kars, Erzurum, Samsun, Siirt, İzmir, Kayseri, Yozgat, Tokat, Adapazarı, Kıbrıs ve Ankara'dan gelen 36 katılımcı İ.Ü. Fen fakültesinin önünde toplanıyoruz. Ahmet ERTEK hoca, Mesut SÜZER hoca, Mehmet ZOR hoca, TCK'nın hepimizi şirinler moduna sokan mavi tişörtlerimizi dağıtıyor.

Tabii ebatları, en azından benim için büyüklüğü göz önüne alınmadığından, tişörtleri, sadece fotoğraf çekirmede kullanıyoruz. Sarı-yeşil meşaleler altında çektirilen fotoğrafla birlikte gruba ilk isim veriliyor: "TCK ŞİRİNLERİ"

I ve II. GÜN

Beklenen saat geliyor ve 20.30 hareket ediyoruz. Bu tür çalışmalara katılanlar bilir, yolculukların başlangıcı önemlidir. Şen şakrak bir durumda, yeni insanlarla tanışmanın heyecanı ile sohbet başlıyor. Grupta birbirini tanıyanlar ya da daha önceden adlarını duyduğumuz arkadaşlar var. Bir de matematik öğretmeni İsmail Hocamız ilginç bir katılımcı olarak göze çarpıyor. Düşünün 35-36 coğrafya öğretmeni araziye çıkıyorsunuz, çok teknik bir çalışma. Ama İsmail hocam, hiç sıkılmadan, yeri geldiğinde soru ve destekleriyle iyi bir coğrafyacı oldu bu çalışmada.

İlk molada içilen çaylar, alınan yiyeceklerin ikramıyla daha da ısınan yolculukta ilk arazi sabah 05:30 da Tuz Gölü kenarında yapılıyor. Tuz Gölüne iniliyor ve tuzcul bitki örnekleri, taş ya da tuzlu toprak numuneleri alınıyor. Bu çalışmada en göze batan özelliklerden ikisinden bahsetmek istiyorum. Birincisi fotoğraflama... Çok zengin bir arşiv oluşturuldu bu çalışmada gerçekten, yeri geldiğinde bahsedeceğim. İkincisi

de çok zengin bir malzeme koleksiyonu oldu hepimizin. Hemen her noktadan çok orijinal örnekler alındı. Taş, toprak, bitki vb.

Aksaray fayı çıplak gözle görülürken ayakkabılara yapışan Tuz Gölü çamuru, bizlere arazinin şartlarını hatırlattı: Zorlu ama zevkli. O çamuru uzun süre ayakkabılarımızda taşıdık.

İlk gün yolculuğunun sonunda Kapadokya'da Güvercinlik vadisini gören bir terasta ilk kahvaltımızı yaptık. Sonra Uçhisar ve karşıda lav platosu. Göreme Milli Parkı, peribacaları, Acıgöl maarı (her ne kadar su kalmamış olsa da çok güzel obsidyen örnekleri topladık. Hatta pek çoğu antik çağlarda savaşçıların oklarına ekledikleri uçlar gibi örnekleri, buldu. Çok keskin kenarlılarla birkaç kesik gerçekleşmesi de olayı unutulmaz kıldı doğrusu).

Ve sonunda İhlara Vadisi.

Bir parantez açayım ve bir tartışma başlatayım. 1-Peribacalarının oluşumunda etkili olan faktörler nelerdir? 2-Peribacalarının şapkalarını oluşturan malzeme nedir?

Bu soruları bir sınav sorusu olarak almayın lütfen. Sadece bir paylaşım ve tartışma konusu olarak düşünün. İhlara Vadisini uzaktan fotoğrafladıktan sonra içine indik. Bu arada arazi kullanımında yanlışlıklar da göze çarpıyor. Vadiyi gören yamaçlara inşa edilen, büyük olasılıkla İl Özel İdaresine ait bir yapı göze çarpıyor. Henüz inşaat aşamasındaki yapı, bir otele benziyor.

Çok az zaman kaldığı gerekçesiyle vadiye almak istemiyorlar. Ana giriş kapısı kapanacağı için birkaç km'lik yürüyüşle başka bir kapıdan çıkıyoruz. Melendiz suyunun yanında zor bir parkur ama ağaçların içinden, evet yanlış yazmadım, nerdeyse ağaçların ve muazzam büyüklükteki taşların içinden geçerek varış noktasına geliyoruz. Muhteşem sarı-yeşil meşaleler bir daha yanıyor ve alkışlarla karşılanıyor gelenler. Oradan hareket ediyoruz ve Aksaray'daki ilk konaklama yerine hareket ediyoruz.

III.GÜN

Tarihi İpek Yolu üzerindeki otelimizin adı bu tarihi yansıtır. Eski İpek Yolu Otel.

Lezzetli yemekler ve rahat bir uykudan sonra sabah kahvaltısı, kahvelerimiz ve otobüs. İlk gece rahat geçmişti. Hatta otelin bahçesinde Mehmet Hocam nargilesini de yakınca deyiş tamamlandı: "Bahçe tütün, keyif bütün"...

Önce Sultanhanı Kervansarayı. Tarihi yapı azametli. İlginç tespitler yapılıyor. Örneğin taşıma işini yapan hayvanların barınakları, insanların odalarından daha bakımlı gibi. Yorum doğru: Taşıma işi önemli, işi yapanlar daha iyi şartlarda dinlenmeliler.

Bir diğer bilgi ki bunu derslerimizde de görüyoruz. Kervansaraylar yaklaşık 40 km aralıklarla yapılmış. Taşıyıcı develerin bir günde kat edebilecekleri mesafe bu. Oradan Kızören Obruğu ve Obruk Hanı. Han daha yeni restore ediliyor, içine giremedik ama daha ilginç olan Kızören Obruğunun muhteşem görüntüsü önümüzde. Grup Ahmet hocanın etrafında toplanıyor ve karşımızda obruk, Ahmet hocanın defterine yaptığı çizim birbirine çakışıyor. Arazi sırasında yaptığımız çizimler adeta birer ders niteliğinde.

DSİ'nin yaptığı merdivenlerden obruğun içine inebiliyoruz. Su daha da aşağıda. Sulama için su alınıyor ve bu da olumsuz sonuçlar doğuruyormuş. Köydeki tarım işletmesi yetkilisi sözlerinin arasında bunu itiraf ediyor adeta. Çevrede ekilen tarım ürünlerinin arasında mısır ve pancarı görürnce sorun anlaşılıyor aslında.

Kızören obruğu etrafında bir olay daha gerçekleşiyor. Ahmet Ertek hoca, telefon yoluyla TRT'de canlı yayına bağlanıyor. Çalışmadan söz ediyor ve Şile'deki kıyı-deniz-rip akıntısı sistemlerinden söz ederek denizde boğulmaların nedenlerini ve açıktan kıyıya sağlıklı şekilde nasıl dönülebileceğini açıklıyor.

Köy turu sırasında bir eve giriyoruz. Yaşlı bir köylü, odaları ve yapım tekniklerini anlatıyor. Tavanda saz kullanılmış. Yorum: Obruğun içinde örneklerini gördüğümüz sazlar yapı malzemesi olarak kullanılıyor.

Bahçede yarma olarak adlandırılan buğday ikram ediliyor, avuç avuç yiyoruz.

Yola çıkıyoruz ve Konya. Öğle yemeği meşhur etli ekme. Yemek yediğimiz yer ayrıca ünlü. Gazetelerde "metrelik etli ekme" diye yazıları çıkmış. Ben büyük bir şanssızlık eseri, 3 kişilik masada 4 etli ekmeği yemek zorunda kalıyorum!!!

Yemekten sonra Meram semtinde bir tur molası. Ben yıllar önce, yaklaşık 25 yıl önce buraya geldiğimde adı Meram Bağları idi. Artık bağı pek kalmamış. Arkadaşlar su bisikletine bindiler. Tabi ki otobüse geç gelince şeker ikram etmek zorunda kalıyorlar.

Mevlana Müzesi, İnce Minareli Medrese ve Alaaddin Tepesi. Tepede içilen çaylar, özellikle kahvenin tadı damaklarda iz bırakacak kadar yoğun.

Mevlana deyince, bir sözünü almak istiyorum: "Her gün bir yerden göçmek ne iyi, her gün bir yere konmak ne güzel" Bu söz, tam da bizim için söylenmiş.

Konya'da odaları ve banyosu oldukça küçük bir oteldeyiz. Hatta ilginçtir iki oteldeyiz. Labirentler aracılığıyla bağlanmış iki otel. Odalar küçük ama biz zaten valizi dağıtmadığımız için pek dert değil, çünkü sabah tekrar valiz toplamak var. Buna karşı ilginç yöntemler üretiliyor. Ertesi gün giyilecek kıyafetler akşamdan hazırlanıyor ve valiz toplanıyor. Sabah 7'de kalkıp 7.30 da otobüse ancak yetişiyoruz.

İlk akşam dersini yapıyoruz. İki günün değerlendirilmesi fotoğraflar eşliğinde gerçekleşiyor. Saat 23.00 gibi ders bitiyor. Gençler dinlenmeye çekilirken yaşlılar kent turuna çıkıyor. Bu ilginç bir durum gerçekten, tur boyunca gençler yorulup erkenden yatarken yaşlılar mutlaka şehri keşfetmeye çıktılar, ee ne demişler "Coğrafya her yerde, arazi her zaman".

IV.GÜN

Sabah yolculuk başlıyor. Önce Konya gölünün taraçaları izleniyor, fotoğraflanıyor. Tabi ki Konya Gölü artık yok, yerinde geniş bir ova: Konya Ovası...

Ovanın ortasında bir ada: ÇATALHÖYÜK

İnmeden önce önemli bir uyarı: coğrafyacı her yerden örnek almak ister ama ören yerlerinde en küçük bir parçanın önemli olduğu ve alınmaması gerektiği vurgulanıyor.

Anadolu'nun yurt dışında en fazla tanınan yüzlerinden birisi. Oldukça önemli sponsorlara sahip bir kazı. Anadolu'nun daha doğrusu insanlığın tarihini ortaya çıkarmaya çalışıyor arkeologlar. Önce kısa bir film gösterisi. Kazı ekibinden bir arkeolog alanı tanıtıyor. Sorular, yanıtlar. Kazı alanı geziliyor. İlk bakışta hayal kırıklığı mı ne?

Çünkü kafamızda canlandırdığımız Çatalhöyük ile kazı alanları birbirine uymuyor. Bir höyüğün iki yerinden dışlanmış iki nokta halinde kazı yapılıyor. Tabii ki zahmetli bir iş yapılan. İğneyle kuyu kazmaktan zor. Çıkan malzeme değerlendirilecek, tarihlendirilecek. Zor iş. Ayrıca doğru bir anlayışla kazılıyor. Koruyabildiğin alanı kaz. Kazılan yerler üzeri kapatılarak korumaya alınmış.

Çıkıyoruz. Çok daha yakın bir zamana tarihlendirilmiş bir alana gidiyoruz. O kadar yakın ki Çatalhöyük'ün yanında sadece "an".

AKKUYU OBRUĞU. Namı-ı diğer "Yarımoğlu Obruğu". Adem, Ertek Hoca ve Adem Kırççek tarafından ölçüm yapılıyor. Toplam derinlik 80 m, 48 m'si kuru, 32 m su var. Sulu obruk. Deniz seviyesinden 1013 m'de. Karapınar-Hotamış yol ayrımında, Karapınar'a 14 km uzaklıkta, 8 şubat 2009'da oluşmuş. 26,5 X 21 m ölçülerinde. Akif Hoca tarafından koordinat, Mehmet Zor tarafından fotoğraflanıyor.

Coğrafyacı arkadaşlar bu bilgileri gönül rahatlığıyla kullanabilir, bizzat coğrafyacılar tarafından kaydedilmiştir. Bu arada yanımıza birisi yaklaşıyor. Tanışıyoruz. Adı Abdullah Yarımoğlu. Yani obruğun olduğu tarlanın sahibi. Obruğa adını vermiş. Tabi ki espriler patlıyor. Obruk ve sahibi hakkında.

Yola devam ediyoruz. Bu arada ilk günün fotoğrafları www.tck.org.tr de yayınlanmış, tebrik ve destek telefonları geliyor. Arazi çalışması süresince 15'e yakın coğrafyacı, akademisyen, hoca telefonlarıyla desteklerini ve kutlamalarını bildirdi. Yapılan çalışmanın Türk Coğrafyacıları için ne kadar önemli olduğu vurgulandı. Gerçekten içinde olunca fark etmiyorsunuz ama 35-36 coğrafyacının tatillerini keserek zor denebilecek şartlarda 14 gün boyunca bu çalışmanın içinde olmasının önemli olduğunu düşünüyorum.

Sırada Karapınar kumulları var. Karapınar kumulları, hemen her coğrafyacının görmek istediği ve görmesi gereken bir yer. Kumul oluşumları, nedenleri, alınan önlemler ve çözüm yolları görülüyor, anlatılıyor, tartışılıyor. Fotoğraflamak için çıkılan yükseklikten örnekler alınıyor. Özellikle çok zayıf bitki örtüsü daha da tahrip edilince, 1960'lardan bu yana gelişen çok olumsuz koşullar ortaya çıkıyor. Yine de alınan önlemler bir aşama kaydetmiş.

Ve MEKE bütün ihtişamıyla karşımızda. Grubumuzda Meke'yi daha önceden gören birkaç kişiden birisi olarak göldeki suyun azaldığını görebiliyorum. Patlama çukurunun içine iniyoruz. Tuzla adı verilen gölcüklerden tuz örnekleri alınıyor. Ortadaki patlama konisine tırmanışa geçiliyor. Arkadaşlar çıkıyor, fakat bir problemden dolayı ben çıkamıyorum. Muhteşem bir görüntüyü kaçıyorum. Fotoğraflarla teselli buldum sadece.

Karaman kent turundan sonra Sertavul Geçidine yükseliyoruz. Geçitte çok ilginç noktaları görüyoruz. Bir kere İç Anadolu'dan çıkıp Akdeniz'e geçtiğimizi gösteren bitki örtüsünü keşfediyoruz. Geven veya çoban yastığı yerini dağ kekiğine bırakıyor. İkisini yan yana görmek ilginç. Denizel fosiller buluyor arkadaşlar.

Taşeli Platosu tüm karakteristiği ile karşımızda: Karstik Plato ve Göksu Nehri.

Bir uyarı, yer adlarını söylerken, ne olduğunu da söylemek gerekiyor. Örneğin Göksu dediğimizde nehri mi, ovası mı? söylemek gerekiyor. Ya da Marmara dediğimizde... Bu uyarı Ahmet Hocadan geliyor.

Devam ediyoruz...

Fotoğraflıyoruz ve Silifke Ovasına inişe geçiyoruz. Yolda yerleşme özellikleri tartışılıyor. Toplu yerleşme ya da dağınık yada gevşek yerleşme tanımlarının üzerinden geçiyoruz. Geçitte yer alan bazı yayla yerleşmeleri zamanla kalıcı yerleşmeye dönüşmüş. Özellikle yol kenarında yer alan konaklama tesisleri göze çarpıyor.

Sertavul Geçidinde esen serin rüzgar üşütürken Silifke'ye 20 km kala verdiğimiz molada sıcak fırının içine giriyoruz. Üstelik görevliler burası son serin yer, aşağısı daha da sıcak uyarısında bulunuyorlar.

Gerçekten Silifke çok sıcak. Ya da 1650 m'den sıfıra inince bize sıcak geliyor, kimbilir?

Silifke'de güzel bir otel. Deniz kenarı. Arkadaşlar denize giriyor. Bir kısmı canlı müzik eşliğinde eğleniyor. Diğer misafirlerden bir gruptaki gençler güncel oyunları oynuyor. Grubumuz stres atıyor ya da daha fazla stres yükleniyor.

V.GÜN

Sabah, Silifke-Kızkalesi fotoğraflanıyor ve Silifke Kalesine çıkılıyor. Tepeden Göksu Nehri, Silifke Ovası, menderesler, uzakta Paradeniz ve Akgöl lagünleri.

Tekrar yoldayız ve sırada muz bahçeleri var. Bir de bölgede muz seralarda yetiştirilmeye başlanmış. Yüksek seralar ama çok sıcak. Dışarıda 40 derece içerisi 55 derece. Fotoğraflar çekiliyor ve dışarıdaki sığağa kurtulmuşçasına atıyoruz kendimizi. İlginç birkaç bilgi. Muz gece saat 23 civarında doğum yaparmış. 3-4 tanesi birlikte doğurunca!!! Yüksek bir patlama sesi ilginç geliyor. Çalışanların doğum dediği şey şu: Muz hevenkleri birden bir patlama sesiyle ortaya çıkıyor.

Akşam Side'de konaklıyoruz. Her ne kadar gündüzler uzun olsa da alan o kadar geniş ki yetmiyor, bu nedenle grup Side sokaklarını, tarihi alanları gece keşfine çıkıyor. Eski bir Side evinin bahçesinde, İspanyol müziği eşliğinde yorgunluk atıyoruz.

VI.GÜN

Dim Çayı'nın kenarından dolaşarak özel bir şirket tarafından işletilen Dim Mağarası'na giriyoruz. Dim Mağarası bir coğrafyacı tarafından işletiliyor. Her ne kadar kendisiyle tanışmasak da gurur duyuyoruz. Bu arada, bu alanın ortaya çıkmasında katkıları olan MTA'dan coğrafyacı bir bilim adamıyla, yanlış hatırlamıyorsam Sn. Lütfü NAZİK'le telefon bağlantısı kuruluyor. Duygulu dakikalar.

Sırada Manavgat Şelalesi var. Şelale alanı düzenlenmiş ama aşırı kalabalık. Üstelik alışveriş alanları, seyyar satıcılar, çadırlar, panayır görüntüsü oluşturmuş. Izgaralardan yükselen duman, ortalığa koku yayıyor. Yine de fotoğraf çekip suya giriyoruz. Fazla zaman kaybetmeden Köprüçay vadisine hareket ediyoruz.

Bu arada bahsetmek istediğim bir konu daha var. Arazi başlamazdan önce, tüm arkadaşlar alanı paylaşılıp konularla ilgili çalışma yapmıştık. Gidilecek alan önce otobüste konu-

yu alan arkadaş tarafından anlatılıyor ve tanıtılıyor. Her ne kadar tartışma ortamı açılmadıysa da alan hakkında teorik bilgileri önceden almak iyi oluyor. Yani anlayacağınız sadece gezmek ve görmek olarak almamak gerekiyor bu araziyi, oturup ders çalıştık uzun uzun. Laf aramızda 250 sayfa doküman hazırlayan arkadaşlar vardı.

Taşagöl bölgesinden geçerken, geçen yıl meydana gelen orman yangının izlerini görüyoruz. Ağaçlandırma çalışmaları başlamış.

Köprülü Kanyon, pek çok tanıtım kitabında yer alan, hafta sonları binlerce kişinin rafting yaptığı bir akarsu. Yine de kalabalık. Önce salamura asma yaprağına sarılmış alabalık yiyoruz. Nefis bir tad.

Rafting yapılacak. Sıkı bir yarış olsun diye ekipler kuruyor. Adrenalin, Karpat, Adı yok gibi...

Mehmet Hocanın özel ilişkileri sayesinde tanıştığı bir ekiple raftinge çıkıyoruz.

Hani "ölmeden önce" başlığı altında gezmeniz, görmeniz, yapmanız gereken şeyler vardır.

Köprülü Kanyonda rafting de ölmeden önce yapmanız gereken bir spor mutlaka. Ama Yaşar kaptanın botunda olmak şartıyla. Dört ekip yarışa başlıyor. Köprünün altından geçip kayaya ilk varan ekibe madalya var. Yaşar kaptan yönetiminde önce çayda yukarı doğru kürek çekiyoruz. 200-300 metre akıntıya karşı kürek çekiyoruz. Ustaca manevralarla zorlu parkur aşıyor. Çayın ortasında büyük bir kaya, üzerinde dinleniyoruz. Etrafta çok güzel karstik kaynaklar (voklüz) var. Fotoğraf çekiyoruz. Suya atlayıp giden Yaşar kaptan bir başka botu daha getiriyor. Dinlendikten sonra dönüşe geçiliyor. Diğer iki ekip yoldan geri dönüyor.

İnişe geçiyoruz. Raft başlıyor. 8-10 km süren, çaydan aşağı doğru sürüklendiğiniz bir parkur. Küçük düşüşlerde ıslanıp suya düşme tehlikesi geçiriyoruz. Ya da kaptanın küreği ıslatıyor yavaşlayanları. Bu arada botun başında çektiğim kürekler, ekibimizi şampiyon yapıyor. Aslında yarışta dört ekip de şampiyon oluyor. Kimisi ilk etapta, diğeri finişte, birisi kaptan muzdaribi, diğeri en hızlı falan... Ama sonunda madalyayı otobüs kaptanımız Mehmet kaptan kazanıyor. Elinde kova ile ekip üyelerini yıkayan Mehmet kaptan, madalyayı boynuna takıyor. Şu anda Alanya yolundaki kaptanımızın madalyası dikiz aynasında asılıydı, dilerim kendisine ve otobüsüne uğur getirir madalyamız.

Yolda çok güzel açılı diskordans oluşumlarını fotoğraflıyoruz. İrmak adaları, akarsu biriktirmesi fotoğraflanıyor. Arada mola. Burada suya atlıyor akıntıyla sürükleniyoruz. İnanın yazmak yaşamaktan çok daha zor. "Anlatılmaz yaşanır" sözü tam burası için söylenmiş.

Dönüşte, yakınlarda bir köydeki otelimize gidiyoruz. Bir dere kenarına oturtulmuş bungalovlar. Derenin üzerinde kurulmuş bir platformda yemek yiyoruz. Grup stres atıyor. Derenin sesi, şırıltılar eşliğinde sanat müziği ve kahkahalar.

VII.GÜN

Sabah yol ve sırada Antalya var. Aşağı Düden Şelalesi ve şehrin üzerinde kurulduğu travertenler. Antalya Kaleiçi'nde 1 saat şehir turu. Yetmiyor tabii ki ama program çok yoğun. Elmalı ve Korkuteli polyeleri geçiyor. Polye ile uvala arasındaki farklar gözle görülünce daha da belirgin oluyor.

Gömbe Yaylasına geliyoruz. Kiralanan iki minibüsle 1900 m'deki Yeşil Göl'e çıkıyoruz. Çizimler yapılıyor yine. Mesut hoca göle girip sualtı çekimleri yapıyor. Gölün oluşumu üzerine tartışmalar var. Heyelan set gölü ya da buzul gölü olma ihtimalleri tartışılıyor. Harita üzerinde ve arazideki tartışmalara, detaylı araştırma yapıldı kadar ara veriliyor. Akşam yemeğini Gömbe'de yiyoruz. Oldukça zor bir yolculuktan sonra Kaş.

Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalından Araş.Gör. Dr. Güzin KANTÜRK'le buluşuyoruz. Güzin hocacım, uzun bir yolculuk ve bekleyişten sonra grubumuza katılıyor. Elinde Dendrokronoloji çalışması için kullanacağı burgu var. Grup Kaş'ta ayrılıyor. Bazıları otellere, bazıları lapyaya üzerinde uyumaya gidiyor. Otele son giren grubun giriş yaptığı saat 01:30. Yorucu ama çok doyurucu bir gündü.

Kaş, butik otelleriyle kalabalıktan uzakta tatil yapılabilecek "şirin" bir yer. Arkadaşlar keşiflerine devam ediyor. Grupta genel kanı: Köprülü'den sonra Kaş da tatil yapılabilecek bir yer.

VIII.GÜN

Sabah kahvaltıdan sonra "Memedim" teknesiyle açılıyor. Teknenin Mehmet hocaya özel bir tekne olduğu adından belli.

Dalmaçya tipi kıyı, Kalanklı kıyı örnekleri fotoğraflanıyor. İlk yüzme molası: Akvaryum Koyu. Yaklaşık 10 m derinlik. Atlayanlar, makarnayla ya da yelekle yüzenler. Su harika. İnsanın çıkması gelmiyor. Kekova Adası, Batık şehir geçiliyor. Kaleköy'de mola. Açık büfe yemek. Dileyen kaleye çıkıyor. Deniz kenarı harika. Tekneler. Dönüşte bir yüzme molası daha. Tersane Koyu. Deniz kestanesine basanlara cerrahi müdahale teknede. Yola çıkıyoruz. Teknenin altında camlı bölmeden deniz dibini gözlüyoruz. Amfora arıyoruz. İlk görüntü geliyor. O ne: Bir otomobil lastiği. Eski uygarlıkların gelişmişlikleri konusunda espiriler patlıyor. Ne yazık ki, amforaları göremiyoruz. Üçağız'dan karaya çıkıyoruz. Otobüs yolculuğuna devam. Kaptanımız biraz dinlenebilmiş. Bir uyarı; bu tür yolculuklarda kaptan çok önemli. Arazi çalışmalarına çıkanlar bilir, her hocanın bir kaptanı vardır. Çünkü canımızı emanet ettiğimiz ayrıca çok uzun yolculuklar ya da dur- kalklarla devam eden yolculuklarda kaptanın sinirlerinin sağlamlığı önemli.

Kaputaş Plajı'nda bir fotoğraf molası. Bir kanyonun ağzında oluşan bir plaj. Turkuaz rengiyle etkileyici.

Eşen Çayı vadisine giriyoruz. Denize döküldüğü yere kadar ilerliyoruz. Kıyı kumulları, kumsalda demirli kumlar, silt örnekleri. Yüzlerini siltle sıvayanlar da var.

Gece otel Fethiye-Ovacık'ta.

IX.GÜN

Sabah Kayaköy. Kayaköy, daha önce gördüğüm ama tekrar görmek istediğim iki noktadan birisi. Özellikle mübadele öykülerini okurken ve dinlerken gözümün önünden gitmeyen bir yer. Kilise ve evleri dolaşarak sarı tabelanın önüne geliyoruz. Likya Yolu 11 km. Ölüdeniz'e gidiyoruz. Kayaköy'den tırmanıyoruz. Makiler, kızılçamlar. Grubun adı değişiyor: TCK KEÇİLERİ. Çünkü o yoldan ancak keçiler çıkabilir. Yol dediysem, tek sıra yürünebilecek patika-keçiyolu sadece. Yolda mola verip kırmızı toprak (terra rossa) örneği alıyoruz. Güzin hoca, bir kızılçamdan örnek çıkartıyor. Önce bir boyölçer yardımıyla (Güzin hocam adını unuttum bu aletin, kusura bakmayın) ağacın boyu ölçülüyor. Sonra yaklaşık 1.30 m yükseklikten burgu delmeye başlıyor. Artım kalem çıkartılıyor.

Bilgiler: Bir koyu- bir açık renk halka 1 yılı ifade ediyor. Yıl içinde kurak ve yağışlı dönemleri ifade ediyor. Halkalar yağışlı dönemlerde geniş, kurak dönemlerde dar şeritler oluşturuyor. Bu yöntemle ağacın bulunduğu bölgenin iklim şartlarını, yangın, çevre sorunu gibi oluşumları izleyebiliyorsunuz. Aynı ağaçtan birbirine çapraz iki kalem çıkartılıyor. Çok detaylı incelemelerle çıkarımlarda bulunabiliyorsunuz. Grubumuzdan Akif hoca, GPS aletiyle yükseklik ölçüyor, koordinat çıkartıyor. Coğrafyacılar yaptıkları çalışmalarını şansa bırakmıyor.

Devam ediyoruz. Tepeden Ölüdeniz. Ölüdeniz fotoğraflarında genelde, kıyı okunun olduğu taraftan lagünü görebilirsiniz. Biz, ters taraftan gelip lagünün dibinden kıyı okunu fotoğraflıyoruz.

Kumanya otobüste ve deniz molası...

Devamla Saklıkent Kanyonu. Buz gibi suyun içinde tüm yorgunluklarımız gidiyor. Oldukça gür bir suyun içinde aktiviteler. Fotoğraflar.

Dönüşte bir gözleme ziyafeti. Sedirlerde uyukluyoruz. Kaptan Mehmet servis yapıyor.

Yolculuğa devam ediyoruz. Gece bir sürpriz bizi bekliyor. Liderimiz Ahmet Ertek Hocanın doğum günü. Akyaka'da tekne kiralaniyor ve sürpriz doğum günü kutlanıyor ve pasta tabii... Ahmet hocam, bu doğum gününü unutmaz sanırım.

Geç saatte, sanırım gece yarısını geçe, Sakar Geçidinden fay'ı izliyoruz.

Hatırlarsanız ilk gün Tuz Gölünde sabah saat 05.30 da başlamıştı arazi. Gece 1.30 ve devam ediyor. Söz tam yerine oturdu: "Coğrafya her yerde, arazi her zaman" Gece konaklama Muğla'da. Otelimiz körfezi en iyi açıdan gören 3 otelden birisi seçilmiş.

X.GÜN

Sabah kahvaltı ve yol. Çine torları...

Yatağan'a varıyoruz. Yatağan Türkiye'de kanser vakalarının en fazla olduğu kent. Termik Santrali fotoğraflıyoruz. Bacalar duman çıkarmaya devam ediyor. Duman mı, zehir mi? Vatandaşını zehirleyen bir devlet. Santral 17 yıl filtre

olmadan çalıştırılıyor. İhale yapılıyor, sonuçlanıyor, ama hala filtreler çalıştırılmıyor. Bir haber: Türkiye, ithal kömürle çalışan 46 termik santral kuracak. Yorum yok.

Sırada Sarayköy var. Zorlu Grubu'na ait Denizli'deki Kızıldere Jeotermal Santrali'ne giriyoruz. Tesis müdür yardımcısı bize açıklamalarda bulunuyor. Tesiste buhar yardımıyla elektrik elde ediliyor. Ayrıca elde edilen karbondioksit yakında, yabancılara ait bir tesiste satılıyor. Elektrik elde ettikten sonra su kuyulara geri veriliyor. Böylece kuyulardaki su seviyesi azalmıyor.,.

Yolda bir anız yangınına fotoğraflıyoruz. Karahayıt yoluyla Pamukkale'ye varıyoruz. Konaklama Pamukkale'de.

XI.GÜN

Sabah travertenlere yürüyerek tırmanıyoruz. Ilık suyun içinde ayaklarımızda çökelmeler oluşuyor. Coğrafyacılar doğayla bütünleşiyor. Travertenlere karşı içilen kahvenin tadını unutamayacaksınız.

Antik havuz ve Hierapolis antik kenti geziliyor, fotoğraflanıyor.

Pamukkale'den çıkış. Gediz grabeni geçilerek Kula'ya varıyoruz. Kula'da divlit ya da devlit adı verilen genç volkan konileri fotoğraflanıyor.

Kula Belediyesine gidiyoruz. Buradan bize rehberlik etmek üzere İTÜ mezunu bir mühendisi alıyor ve Emir Kaplıcaları ile Kula Maden Suyu tesislerine gidiyoruz. Kula volkanitlerinin son aktığı noktaya kadar görüyoruz.

Salihli'deki otelimize gidiyoruz. Apart otelin adı Egayid. Egeid karasından adını almış. Adıyla bizi cezbediyor. Havuzu görünce daha da hoşumuza gidiyor. Şef garsonun tavırları da hoş olunca ekip karar veriyor. 2 gece burada kalalım.

Çok yorucu olan ve her akşam valiz dağıtıp toplayan grup rahatlıyor. Valizleri özellikle dağıtanlar olduğunu duyuyoruz. Akşam havuz başında ders var.

XII.GÜN

Sabah 7'de havuza giriyoruz. Ege güneşi suyu ısıtmış. Saat 9'da hareket. Manisa Spil Dağı'na tırmanıyoruz. Muhteşem Manisa Ovası ve şehir ayaklar altında. Öğlen kumanyası ekmek arası peynir-domates-salatalık. İzmir'e doğru ilerliyoruz. Konak'ta 1 saatlik şehir molası.Tabii ki zaman yetmiyor.

Geri dönüyoruz. Demirköprü Barajına gidiyoruz. Pek çok arkadaşımız ilk defa baraj gövdesi üzerine çıkıyor. Volkan-baraj ilişkisi inceleniyor. Gözlü gnays örnekleri alınıyor, fotoğraflanıyor.

Akşam havuz başında ders. Ahmet hoca Akdeniz ve Ege Kıyı ve Denizaltı şekilleriyle ilgili detaylı bir sunum gösteriyor. Ders dinlemek güzel. Hele havuz başında olunca. 11 günün fotoğraflarla muhasebesi yapılıyor kahkahalar eşliğinde.

XIII.GÜN

Sabah yol ve Marmara Gölü kenarında fotoğraflar. Binte-peler ve Akselendi hakkında otobüste bilgiler veriliyor. Akhisar ve Kırkağaç üzerinden Bergama'ya giriyoruz. Bergama Akropol geziyor. Bergama Ovası ve Bakırçay Ovası muhteşem görünüyor.

Öğlen yemeğinden sonra Çanakkale'ye yola çıkıyoruz. Ayrı-lık'ta Şeytan Sofrası'na çıkıyoruz. Girintili çıkıntılı kıyılar, karşıda Cunda ve Türkiye'nin ilk Boğaz Köprüsü. Antropo-jen tombolo! mu desek. Çünkü Cunda (Alibey) Adası doldu-rularak anakaraya bağlanmış.

Kazdağları'nı tırmanıyoruz. Altınoluk'ta Çanakkale Onse-kiz Mart Üniversitesi Coğrafya Bölümü'nden Bölüm Başkan Yardımcısı Yrd. Doç. Dr. A. Evren ERGİNAL karşıyor bizi. Assos'a çıkıyoruz. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Arkeoloji Bölümünden Doç. Dr. Nurettin ARSLAN başkanlı-ğında yapılan kazılar tanıtılıyor. Fotoğraflar. Kuzeyden gelen Satnioeis (Tuzla Çayı) vadisi, oluşturduğu boğaz izleniyor. Fay hatlarının etkisine bağlı olarak yaptığı bük-lümler izleniyor.

Kalenin altında fincanda pişirilen sakızlı Türk kahvesi. Tam bir rahatlama. Tezgahlardan, deniz kabuklarından yapılan rüzgar çanları alınıyor. Denizin, sesini getiriyor kulaklarımız. Dostların kulağına sevgiyi fısıldasın diye. Assos'u unu-tamıyoruz.

Akşam olmak üzere. Yolda tekrar arazi. Serpantinlerden örnekler alınıyor.

Çanakkale'de otel. Çanakkale gecesini. Denize ulaştık yine. Kalabalık. Oldum olası severim Çanakkale'yi. Bundan sonra daha da çok seveceğim sanırım.

XVI.GÜN

Sabah Çanakkale 18 Mart Üniversitesi (ÇOMÜ) Coğrafya Bölümünü ziyaret. Bölüm Başkanı Prof. Dr. Murat TÜRKEŞ, Fiziki Coğrafya Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Talat KOÇ, Evren Hoca, araştırma görevlileri bizi karşıyor. Murat Hoca, bölümü tanıtıyor. Evren Hoca kayaçlarla ilgili detaylı bilgiler, arazi ve laboratuvar çalışmalarından örnekler sunuyor. Bölümü gezmeye çıkıyoruz. Özellikle Laboratuvar muhteşem. 20 öğrencilik mikroskoplarla donatılmış bir laboratuvar.

Coğrafya kabuk değiştiriyor arkadaşlar. Coğrafya sözel bölümdür diyenlere buraları gezdirmek gerekir. Alkışlarla teşekkür ediyoruz ÇOMU COĞRAFYA bölümüne. Burada katılımcılara Türk Coğrafya Kurumu'nun katılım belgeleri sunuluyor.

Çanakkale'den feribotla Eceabat'a geçiş. Burada ilk fire-mizi veriyoruz. İki arkadaşımız vapuru kaçırıyor. Motorla Kilitbahir'e geçip bize yetişiyorlar.

Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Park içerisinde abideler ziyaret ediliyor. Mavi- yeşil meşaleler ateşleniyor, Şehitlere saygı olarak. Öğlen kumanyasından sonra ekibimizden iki arkadaşı, memleketlerinde bırakıyoruz. Hüzünlü bir veda-laşma.

Evreşe Ovası'ndan geçiyoruz. Ganos Fayı aşarak Koru Dağında bir mola.

Keşan üzerinden Malkara...

Değerli dostlar, ben burada grubu bırakıyorum. Uzun sü-redir ayrı kaldığım memleketime geldim. Ama irtibat de-vam ediyor. Grup, Tekirdağ üzerinden İstanbul'a varıyor. İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesinin önü. Meşaleler eşli-ğinde veda fotoğrafı. Gülen yüzler ayrılık hüznünü perde-lemeye çalışıyor. 1 saat geçmiş, kimsenin ayrılmaya niyeti yok.

Ama son belli. Yorgun ve mutlu yüzler evlerine dönüyor.

Pek çok arkadaşın yolu devam edecek. Çünkü aramızda Tokat'a Hatay'a gidecek arkadaşlar var. Ankara, İzmir ve diğer yerlere gidecek arkadaşlar.

Benim hayalim olan bir çalışmaydı bu. Öğrencilerimize yapıyorduk, üniversitede gitmiştik, ama öğretmen olarak mutlaka çok eskilerde yapılmıştır ama Türkiye'de bir ilki başarıyoruz. 35 coğrafya öğretmeni, 12 yaşında prensesi-miz Ayça 14 gün, her gün bir yerde uyuyup her gün başka bir yere uyanarak yapılan bu çalışma, Türk Coğrafya Öğ-retmenleri özelinde bir şeyi kanıtıyor. Coğrafyacılar bu işi yapar, hem de iyi yapar. İyi oldu bu arazi iyi...

TEŞEKKÜRLER:

14 gün boyunca 12 yaşındaki kızıyla birlikte bizleri aydınla-tan TCK Genel Sekreteri Ahmet Ertek,

TCK Yönetim Kurulu üyesi Mesut Süzer,

Gaziosmanpaşa Üniversitesinden Yrd.Dç.Dr. Eren Yürüdü,

Sakarya Üniversitesinden Y.Doç.Dr. Akif Karatepe,

Büyük organizatör Mehmet Zor.

Ve tüm katılımcılar. Sizler olmasaydınız zaten bu arazi ol-mazdı.

Ahmet Hocamın bir sözüyle bitiriyorum: Halâ "Arazi olmak için varım diyorsanız" nice güzel geziler-de görüşmek dileğiyle sevgiyle kalın.



İstanbul Üniversitesi'nden yola çıkarken.



Mevlana Müzesi'nin önü, Konya.



Kadınhanı, Aksaray



Köprüçay'da rafting, Antalya.



Saklıkent kanyonu, Muğla